

SISEMINISTEERIUM

Pr Heidy Purga
minister
Kultuuriministeerium

Teie: 17.04.2025 nr KUM/23-0728/-4K

Meie: 26.06.2025 nr 1-7/105-2

Arvamus seoses Euroopa Meediavabaduse määruse rakendamiseks esitatud eelnõuga

Lugupeetud proua minister

Siseministeeriumi poolt tänan võimaluse eest esitada siseministeeriumi valitsemisala seisukohad Kultuuriministeeriumi koostatud eelnõule, mille eesmärgiks on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2024/1083 - Meediavabaduse määruse rakendamine Eestis. Vabandame tekkinud viibimise eest.

Siseministeerium toetab teatud märkustega otsekohalduva Euroopa Meediavabaduse määruse (edaspidi EMFA¹) rakendamist Eestis, kuna see loob muu hulgas senisest tõhusamad võimalused kolmandate riikide vaenulike propagandakanalite leviku takistamiseks. Eesti geograafiline asukoht ning ajaloolised kogemused võimaldavad meil paremini märgata ja takistada Venemaa kvaasimeedia infooperatsioone ja meetodeid nagu valeuudised, allikapesu või ekspertiisipesu. Oleme teadvustanud sellega kaasnevaid julgeolekuohte ning arendame ühiselt võimekust selle tõkestamiseks.

Esitatud eelnõu näeb muu hulgas ette kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) muutmist, aga seda vaid §72 lõike 2¹ osas. Kuna EMFA määrusest tulenevad nõuded seavad täiendavad piirangud uurimisasutuste poolt menetlustoimingute läbiviimisele, teeme ettepaneku täiendada lisaks ka KrMS § 126² (jälitustoimingu tegemise alused) lõiget 1 täpsustava punktiga järgmises sõnastuses:

5) Ajakirjanduslikul eesmärgil informatsiooni töötlevate isikute ja nendega ametialaselt või eraelulise püsiva lähedase suhte tõttu seotud isikute suhtes tuleb jälitustoiminguteks loa taotlemisel võtta arvesse (EL) 2024/1083 määruse art 4 punktist 5 tulenevad erisused.

Ühtlasi palume eelnõu seletuskirjas täpsustada, et määruse mõju ei puuduta julgeolekuasutuste tegevust mis toimub julgeolekuasutuste seaduse mõistes (vastavalt EMFA määruse põhjenduspunktis 8 toodud täpsustusele). Samuti palume seletuskirjas tuua mõjude hindamisel selgemini välja, et uurimisasutuste tegevust puudutavad EMFA määruse artikkel 4st tulenevad

¹ EMFA - laialdaselt kasutatav lühend, mis tuleneb Euroopa Meediavabaduse määruse ingliskeelsest nimetusest – the European Media Freedom Act (EMFA).

nõuded – sh piirangud „sekkuva jälitustarkvara“ jt erimeetmete kasutamiseks meediamajade ja nendega seotud isikute suhtes - on kaetud eelnõu sõnastusega (sh siseministeeriumi täiendava ettepanekuga). Samas, seletuskirjas võiks olla täpsustus, et (EMFA määruse artikkel 4 punktides 4 ja 5 ning punkti 9 alusel) põhjendatud juhtudel võivad uurimisasutuste meetmete osas rakenduda erandid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

[Sama/Teadmiseks] :
Kaitsepolitseiamet
Politsei- ja Piirivalveamet
Riigiprokuratuur

Liina Pello
liina.pello@siseministeerium.ee